

Dossier

Geografia literària
de Mercè Rodoreda

Geografia literària de Mercè Rodoreda

Aquest 2008 se celebra l'Any Rodoreda, per commemorar el centenari del naixement i el vint-i-cinquè aniversari de la mort de l'escriptora Mercè Rodoreda (Barcelona 1908 – Girona 1983). L'any 1993, des de les planes d'aquesta revista ja vam oferir al lector un dossier sobre l'autora de *La plaça del Diamant*, per recordar-la deu anys després de la seva mort. La vinculació de Mercè Rodoreda amb les terres gironines ve sobretot del fet que l'escriptora va triar Romanyà de la Selva per establir la seva residència, al seu retorn a Catalunya, després dels anys d'exili, primer a París i després a Ginebra. Enguany, la *Revista de Girona* s'afegeix al gran nombre d'activitats que s'estan realitzant a l'entorn de Rodoreda i ofereix novament un dossier dedicat a l'escriptora, a més de dedicar-li els Fulls de la *Revista*.

Per a aquesta ocasió hem triat un argument unitari, hem volgut estudiar i mostrar el paisatge que va viure Rodoreda, la geografia de Rodoreda. Aquesta geografia literària l'hem perseguida des dels dos punts de vista possibles: el de la seva biografia i el de la seva obra. Ambdós són indestruïbles: es descriuen els llocs que es viuen, els quals esdevenen llocs literaris per la presència física de l'escriptora en els llocs, per la presència literària dels llocs en l'escriptura. Així, els estudiosos que firmen els articles que segueixen han llegit els llocs rodoredians a la llum de la seva obra, però també a la llum de la seva biografia, han interrelacionat vida i obra i han traçat camins literaris en els indrets que Rodoreda va trepitjar al llarg dels seus anys. Hem dedicat cada article a un lloc diferent i els hem ordenat des d'un punt de vista cronològic.

Primer Barcelona, ciutat on va néixer i on va viure els anys de la infantesa, de l'adolescència, de la vida de casada, fins a l'exili causat per la guerra; la Barcelona escenari també dels i de les protagonistes de *Jardí vora el mar*, *La plaça del Diamant*, *El carrer de les Camèlies* i *Mirall trencat*. Després París, ciutat on es va refugiar juntament amb altres escriptors catalans, on va viure els primers anys de l'amor amb Armand Obiols, amb estades a Bordeus i a Llemotges, escenaris d'algunes narracions de *Vint-i-dos contes*, *La meva Cristina i altres contes* o *Semblava de seda i altres contes*; on va escriure la major part de la seva obra poètica, publicada pòstumament, i on la dura supervivència li permetia d'escriure contes i poemes, però no novel·les. Més tard Ginebra, on va viure amb un cert confort, gràcies al qual va poder desenvolupar la seva ambició literària d'esdevenir una gran novel·lista; on va escriure les novel·les ambientades a Barcelona *Jardí vora el mar*, *La plaça del Diamant* i *El carrer de les Camèlies*, i on començà *Mirall trencat* i les «Flors de debò» del recull *Viatges i flors*; on ambientà «Paràlisi», del recull *Semblava de seda i altres contes*, i alguna altra narració. Entremig Viena, on va anar per continuar una vida en comú amb Obiols, que es veié estroncada per la mort de l'escriptor l'any 1971, on patí el desencany per la descoberta de l'engany del seu amant, i on ambientà alguns capítols de *Mirall trencat* i de part del pròleg de *Quanta, quanta guerra...* Finalment Romanyà, on va viure plenament la maduresa, els anys de reconeixement públic, la pau de la muntanya i el viatge interior que aquesta li va oferir; on va poder gaudir finalment dels seus propis jardins, fets a mida; on va acabar *Mirall trencat*, i on va escriure els «Viatges a uns quants pobles» de *Viatges i flors* i *Quanta, quanta guerra...*, amb la muntanya de Romanyà com a protagonista.

Per als treballs hem elaborat mapes literaris i propostes d'itineraris. És la primera aproximació a un atlas literari rodoredià. Agraïm el suport de la Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans.

Mariàngela Vilallonga

